

Zmena je stále pred nami

Vydavateľom časopisu Krásy Slovenska je Klub slovenských turistov. Už druhé funkčné obdobie je na čele tejto národnej športovej organizácie človek, ktorý to nepovažuje za svoj kariérny úspech ani za dôkaz osobnej výnimočnosti. Peter Dragúň berie svoju funkciu ako záväzok a službu voči komunite, v ktorej je mu dobre a cíti sa byť jej súčasťou. Impulzom na rozhovor bolo jeho nedávne životné jubileum (65), ku ktorému mu dodatočne gratulujeme.

zhovárал sa: Dušan Valúch, foto: archív KST a osobný archív Petra Dragúňa

Už piaty rok pôsobíš na čele slovenskej turistickej organizácie. Čo tomu v tvojom živote predchádzalo?

Po skončení školy sme sa s manželkou presťahovali z Nitry, aj keď obaja pochádzame z Komjatíc, do pre nás neznámych Topoľčian. Za prácou. Nepoznali sme tam nikoho. Prihlásili sme sa do miestneho turistického oddielu. Postupne som prešiel funkciami až na predsedu klubu, neskôr predsedu regiónu. V roku 2014 ma oslovili, aby som kandidoval na predsedu celoslovenskej organizácie Klubu slovenských turistov. Funkciu som prijal, lebo situácia nebola dobrá. Nebolo mi ľahostajné, že výkonný výbor KST bol názorovo rozpoltený, ekonomika na hranici nesolventnosti. Vo voľbách som vtedy uspel a som rád, že sme sa za tých päť rokov celkom slušne skonsolidovali. Aspoň si myslím.

V médiách rezonuje 30. výročie začiatku spoločenských zmien, ktoré naštartovali udalosti v novembri 1989. Ako na to spomínaš?

Priznám sa, chodil som na námestie v Topoľčanoch a štrngal kľúčmi. Veľmi som sa tešil zo zmeny. Po narodení syna to považujem za druhú najväčšiu radosť v živote. Patrím som medzi inžinierov, ktorí boli v starom režime na slepej koľaji. Po revolúcii sme dostali príležitosť niečo ukázať. Keďže som asi dieťa šťasteny, stal som sa na tri roky dokonca riaditeľom firmy. Neurobil som nič výnimočné, len sme boli spolu s vedením pozitívni, nekradli sme a neobohacovali sme sa. Po privatizácii prevládli súkromné záujmy zástupcov majiteľov. Odišiel som a otvoril som si s rakúskym spoločníkom malú firmu, vyrábali sme kotly na drevný odpad a komponenty do malých lietadiel.

Nebolo to jednoduché obdobie. Išla vtedy u teba turistika na bok, alebo sa, naopak, stala pilierom psychohygieny?

Do prírody som sa snažil chodiť tak často, ako sa len dalo. Pri všetkých tých podnikateľských stresoch som to potreboval. Menej som sa v tom čase venoval organizovaniu túr pre členov nášho klubu, to som zanedbával. Zato som ale nadviazal kontakt s postihnutými deťmi zo špeciálnej internátnej školy. Bral som ich na turistické vychádzky, tešilo ma, keď som ich dokázal zaujať. Bola to obojstranne nová skúsenosť.

Priviedol si ich k turistike. Kto k nej priviedol teba?

Ja som skôr inklinoval k dynamickejšiemu športom. Doteraz hrávam volejbal. Aj sa niekedy čudujem, že sa ešte odlepím od podlahy. Mňa k turistike doviadla manželka. Spoznávali sme najskôr blízke okolie Topoľčian a postupne sme prešli celé Slovensko. Veľmi ma bavilo plánovanie túr, predstava, ako to „tam“ vyzerá. Očakávanie je možno silnejšie ako dosiahnutie cieľa. Cieľ je koniec. Keď sa od turistiky ešte vrátim k vývoju spoločnosti za tých 30 rokov, je to bieda, ale chvalabohu ešte to nie je cieľ. Zmena, o ktorej sme snívali, je stále pred nami. Tuším sa aj vzdáľuje...

Aké vlastnosti a zručnosti požaduješ od vedúceho túry?

▲ Pri obrane vlasti v roku 1977

Dobry vedúci túry vie, kam ide, je odborne pripravený, pokojný, trpezlivý, rieši problémy zverenej skupiny, a nie svoje. Niekedy nevyjde počasie, sú túry keď celý deň prší, všetci sú zablatení, dohromady nič nie je vidno. Ak potom nakoniec zaznie: počasie na figu, ale bolo nám fajn, tak tam bol dobrý vedúci.

Pre dobrovoľnú, nehonorenú aktivitu v turistickom klube treba mať pochopenie a záujem v rodine. Zrejme ho máš. Stihne sa turisticky zameraná rodina venovať aj niečomu inému?

Naozaj sme turistická rodina. Ak môžeme, chodíme do prírody spoločne. V manželke mám oporu v živote i turistike. Ďakujem jej za to. Na iné záujmy zostáva málo času. Bavilo by ma tráviť viac času v záhrade. Prebúdzanie vegetácie, kvety, plody, je úžasné to sledovať. Zažívam pritom podobný stav mysle ako na turistike. Mojm najväčším pestovateľským úspechom sú figy. Letá už bývajú také dlhé a horúce, že dozrejú. Ani neviem, čo s nimi.

V turistike je skíbená športovo-výkonnostná a kultúrno-poznávacia činnosť, dá sa

▲ V Žiarskej doline s tímom spolupracovníkov z vedenia KST

► Pri odovzdávaní štafety zrazu turistov krajín V4

▼ Ako vedúci delegácie KST pri pamätnej tabuli E. Téryho v maďarskom Dobogó Kő

robiť výkonnostne aj rekreačne. Aký model preferuješ?

Vzhľadom na vek je mi teraz už bližší rekreačný spôsob turistiky. Všeobecne si vážim ľudí, ktorí robia niečo pre iných. Výkonnostnú turistiku robí človek skôr pre seba a týka sa skôr jednotlivcov.

Ktorý druh turistického presunu ti najviac prirástol k srdcu? Robil si aj iný šport?

Presúvam sa všetkými možnými presunmi okrem koňa. Vlastne, hojdacieho som v minulosti osedlal. Rešpektujem ročné obdobia. V zime sa nebicyklujem, v lete sa nelyžujem. Organizovane som bol karatistom. Ostatné športy, aj už spomínaný volejbal, som robil len tak pre radosť.

Začiatkom 20. storočia bola turistika významným spoločenským fenoménom. Jej dnešná pozícia je už iná. Akú má podľa teba perspektívu?

V minulosti bola turistika pre horné vrstvy. Dnes je turistika pre všetkých. Ľudia majú stále viac voľného času. Čo nevidieť, budeme mať štvordňový pracovný týždeň. Ak chceme mať zdravú nastupujúcu generáciu, musíme jej vytvoriť vhodné prostredie. Je na nás a iných športových organizáciách, aby bolo kde športovať a pod odborným vedením. Voľnočasové aktivity, ku ktorým patrí aj turistika, majú svetlú budúcnosť.

U nás aj v okolitých krajinách vekový priemer v turistických kluboch stúpa. Neobávaš sa zániku organizovanej klubovej turistiky v tej podobe, ako ju poznáme?

V KST sme robili štatistiku vývoja priemerného veku za posledných päť rokov. Osciluje okolo 48 rokov. Vzhľadom na charakter pohybu sa turistami stávajú ľudia v neskoršom veku. Mládeži viac voňajú rýchlejšie, dynamickéjšie, agresívnejšie športy. Ale spomedzi tých, ktorým pohyb prirástol k srdcu, sa vo vyššom veku mnohí dajú na turistiku. Zo zdravotných dôvodov. Hlavnú hodnotu organizovanej turistiky však vidím hlavne v jej sociálnom aspekte. Napriek hlásaniu silného individualizmu – ja, ja, ja, len ja, ľudia potrebujú spoločnosť niekoho. Žiaľ, rodiny sa nám rozpadajú. Ľudia zostávajú sami. A objavia organizáciu, ktorá vytvára podmienky

▲ S manželkou na vysokohorskej túre v Bulharsku

◀ Na Gerlachovskom štíte

▼ V Slovenskom raji so synom

na pravidelné spoločné stretnutia. Okrem toho organizácia, ktorá má viac než 20 tisíc členov, predstavuje spoločenskú silu, ovplyvňuje aj tvorbu noriem, pravidiel správania sa v prírode. Nie sme len výletníci, sme aj ochrancovia prírody, aj vychovávateľa, aj brigádnici pri rôznych verejnoprospešných aktivitách, v prvom rade pri údržbe jednotnej siete turistického značenia. V tom všetkom vidím zmysel ďalšej existencie.

Máš príležitosť stretávať sa a diskutovať s vedením partnerských organizácií z okolitých krajín. Vidíš, ako veci, ľudia, vzťahy fungujú u nich a u nás. Čo ťa pri takom porovnaní mrzí a čo teší?

Krajiny, ktoré žili v jednej monarchii, majú teraz rôzne pohľady na potrebu a význam turistiky. Jej pozícia v spoločnosti a pomoc štátu je za našimi hranicami úplne iná. V Maďarsku pochopili význam turistiky pre zdravie človeka, pre vlastenectvo. Vláda tam vyčlenila pre nás nepredstaviteľné prostriedky na dobudovanie infraštruktúry, za posledných 15 – 20 rokov vybudovali veľa rozhľadní, chát, útulní. Nastal u nich zvýšený záujem o domáce dovolenky, nadstavbou toho projektu je teda aj ekonomický prínos. V Poľsku je to podobne a už dávno. V Čechách je Klub českých turistov akceptovaný ako subjekt, ktorý

sa významne podieľa na rozvoji zdravého spôsobu života, je uznávanou organizáciou a aj finančne dotovaný. Mimochodom, Česi sú asi najturistickejším národom na svete. Určite ich chodí najviac do vysokých hôr v sandáloch. A čo Slovensko? My jedini to robíme ako hobby. Jediné štátne peniaze dostávame na značenie. Povieť to v skratke: mrzí ma nezáujem štátu o vytváranie podmienok na organizovanú turistiku a teší ma, že členská základňa sa nám napriek tomu rozrastá.

Bývaš v Topolčanoch, v Nitre sa staráš o rodičovský dom. Pohorie Tribeč poznáš ako svoju dľaň. Ktoré ďalšie kúty Slovenska ti najviac prirástli k srdcu a prečo?

Človek by sa mal vedieť tešiť z maličkostí. Z kvapky vody na pavučine, z letu vtáka, z pracovitej včielky na kvete, z prítomnosti ľudí... Viem sa tešiť z mála a páči sa mi všade tam, kde práve som.

Ak by si mal vymenovať „svojich“ sedem divov Slovenska, čo by to bolo?

Mám len jeden div sveta. Lásku. Ak ju máš, si šťastný. Ak chýba, tak ju človek hľadá celý život. ●

